

GAZETA PRANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 6807.

Lwów, czwartek, 23 sierpnia 1923.

Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 2000 M.p. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz

Ustawa o emerytach wojskowych. Zajście na odpuszczenie w Kalwarji packawskiej.

MIN. KUCHARSKI NIE STARAJ
SIĘ O POŻYCZKĘ.

Warszawa. (Tel. wł.). (J) Dzisiejsza „Gazeta Warszawska” demontuje wiadomość jakoby min. Kucharski miał odbyć w Paryżu z francuskimi kołami rządowymi i finansowymi narady w sprawie uzyskania miljarða franków na pokrycie tego-rocznego deficytu budżetowego. Jak twierdzi „Gazeta Warszawska” min. Kucharski nie podejmie żadnych rokowań w tym kierunku.

BENESZ UBIEGŁ POLSKĘ
W LIDZE NARODÓW.

Warszawa. (Tel. wł.). (J) Z Genewy nadchodzi wiadomość, że prasa tamtejsza uważa już za rzecz zupełnie pewną wejście Benesza do Rady Ligi. Jak stwierdza prasa szwajcarska, przez pewien czas było możliwe uzyskanie miejsca w Radzie Ligi przez Polskę, obecnie sytuacja zmieniła się na korzyść Czechosłowacji.

CUKIER 30—42 TYS. ZA KILO.

Warszawa. (Tel. wł.). (J) W związku z podwyższeniem kursu złotego polskiego ustalono cenę cukru na 3-cią dekadę sierpnia w wysokości 30 tysięcy marek za kilogram cukru miłkiego i 42 tys. mk. za kilogram kostkowego.

GENERALNY STRAJK GÓRNIKÓW
CZESKICH.

Praga. (PAT.). Wczoraj wybuchł strajk generalny górników we wszystkich zagłębach węglowych.

KRWAWY WYBORY W SERBII.

Praga. (PAT.). „Tagespost” donosi z Białogrodu, że wczoraj w Mitrowicy z okazji wyborów do Rady gminnej doszło do krwawych zająć między nacjonalistami a muzułmanami. Po stronie nacjonalistów jest 7 osób zabitych a 25 ciężko raniionych. Po stronie muzułmańskiej 5 osób zabitych.

KRÓLOWIE W PRADZE.

Warszawa. (Tel. wł.). „Tribuna” donosi z kół miarodajnych, iż z końcem września odwiedzą stolicę Czechosłowacji rumuńska i jugosłowiańska para królewska.

Niemcy nie zniosą finansowej kontroli.

Dowodzą w ten sposób swej rzetelności.

Warszawa. Tel. wł. (J). Według doniesień z Berlina, „Vossische Zeitung”, omawiając plan Chamberlaina w sprawie odszkodowań, polegających na finansowej kontroli nad Niemcami, oświadcza, że Niemcy

projektu tego przyjąć nie mogą i nie pozostaje im nic innego, jak tylko wystąpić z nowymi konkretnymi propozycjami odszkodawczymi pod adresem Francji.

DE VALERA Z WIEZIENIA GŁOS
NIEPODLEGŁOŚĆ IRLANDJI.

Londyn. (PAT). Z Dublinu donoszą, że dwunastoletni syn De Valery odczytał na publicznym zgromadzeniu w Dublinie imieniem ojca oświadczenie, które podkreśla z całym naciskiem, że mimo nęsk i prześladowania, duch republikański irlandzki nie zgaśnie.

KRWAWY WYPADEK I ŚMIERĆ HISPANIEGO TOREADORA.

(d) Do listy, obejmującej nazwiska wielu sławnych toreadorów, którzy padli ofiara swej śmiałości na arenie walki z bykami, dołącza się nazwisko Varelito, jednej z największych obecnie sław Hiszpanji. W czasie świetnej „corridy” w Seville, Varelito został ciężko zraniony w bok przez dzikiego byka. — Rycina pierwsza przedstawia chwilę walki, druga zaś moment, w którym kilku ludzi wynosi zranionego toreadora z areny. Mimo szybkiej pomocy lekarskiej Varelito w kilka minut później zakończył życie.

Walka o dach nad głową. Walka daremna, póki ustawodawstwo nie poprze jej silną ręką.

Lwów, 20. sierpnia.

Obok lichy żywnościowej największą niewątpliwie plagą jest dotkliwy brak mieszkań. Nietrudno przedstawić sobie rozpacz człowieka bezdomnego, nie mającego dachu własnego nad głową, tułającego się częstokroć z całą rodziną to tu, to tam, żebrzącego codziennie o nocleg u krewnych lub znajomych, niepewnego jutra. A takich nieszczęśliwców jest niestety bardzo wiele. Nie ulega wątpliwości, że brak

mieszkań jest jednym z katastrofalnych skutków wojny, wywołanym zniszczeniem miast, miasteczek i wsi i wędrowną dotkniętymi wypadkami wojennymi mieszkańców z jednej miejscowości do drugiej. Pewnem jest jednak z drugiej strony, że ziość, chciwość i zuchwalność jednostek katastrofę tę znacznie powiększa. I w tym oto kierunku rozwinać powinno wszystkie powołane czynniki energiczną akcję, mogącą niewątpliwie przy systematycznej i celowej pracy

znacznie zło złagodzić.

Z zadowoleniem powitać należy rozporządzenie Magistratu lwowskiego z 17. sierpnia b. r., ustalające wypadki, w których zająć można całkowicie lub częściowo nieużywane lub niedostatecznie użytkowane mieszkania, tudzież zabraniające przeznaczania lokali mieszkalnych na inne cele, jak np. na fabryki, warsztaty, sklepy, banki, lokale handlowe i t. d.

Rozporządzenie to, o ile będzie

Autentyczny raport o straceniu cara Mikołaja II.

Tajemnica dołu w Jekaterynburgu. — Zwęglane krzyże, gorsety i klejnoty. — Ślady bagnietów na ścianach kaźni.

Ścieżki i surowo przestrzegane, okazać się musi w skutkach wcale pożądanym, gdyż niemożliwi ciągły ubytek mieszkań na rzecz licznych, nowopowstających a niejednokrotnie na lichym fundamencie opartych przedsiębiorstw spekulacyjno-handlowych, a z drugiej strony zapobiegnie również, aby nie jeden dorobkiewicz wojenny rozpiął się w licznych ubikacjach mieszkalnych, podczas, gdy wiele innych ludzi rozpaczliwie, a bezskutecznie jakiegokolwiek przytulku szuka.

Byłem przypadkowo świadkiem rozmowy kilku prawników na temat powyższego rozporządzenia Magistratu. Wyraziwszy jednomyślnie zdanie, że rozporządzenie to okazać się musi skutecznym, o ile Magistrat przypilnuje, by było przestrzegane, uznali przypadkowi moi interlokutorzy za rzecz nader wskazana energiczną akcję władz przeciw wyzyskowi, uprawianemu przez właścicieli realności przy wynajmowaniu i przez najemców przy odstępowaniu mieszkań.

Wiadomą jest rzeczą, że szukający mieszkańca zapłacić musi ogromny haracz zanim uzyska mieszkanie. W ostatnich czasach wyzysk ten wzrósł tak dalece, że już sami pośrednicy przy podobnych transakcjach miljonowe zarabiają sumy. Rozpaczliwie mieszkania szukający obywatel sprzedaje niejednokrotnie znaczną część swego dobytku, by uzyskać sumę, żadaną od tego, kto mu mieszkanie odstąpić zamierza.

Tu wkroczyć powinno ustawodawstwo i władze wykonawcze.

Jeden z wybitnych prawników lwowski wyraził zdanie, że należałoby uchwalić ustawę, nakładającą za „liczne mieszkaniowa, a w szczególności za branie „odstępne” bardzo dotkliwe kary wolnościowe, a ponadto grzywnę w kwocie przynajmniej 10-krotnej sumy zapłaconego przez najemcę odstepnego. Ten kto odstepne zapłaci powinien ponadto mieć prawo żądania w drodze uproszczonego procesu zwrotu zapłaconej sumy, z tem, że prawo to przedawniałoby się dopiero po upływie lat trzydziestu. Byłoby to niewątpliwie ustawą wyjątkową i niesprawiedliwą jednak zupełnie wyjątkowymi stosunkami, wyjątkowym rozwyrżeniem się lichwy mieszkaniowej. W każdym razie byłaby jednak skuteczna, gdyż przed karygodnym wyzyskiwaniem chroniłoby przeświadczenie wyzyskiwacza, że wyzyskany będzie miał prawo w każdej chwili żądać kwoty i chwili rozpaczliwie zapłaconej.

Dr. Jeleń.

KRÓLOWA-DYPLOMATKA I JEJ WIZYTA W PARYŻU.

Warszawa. (Tel. wł.). „Matin“ donosi, iż rząd francuski nie uznał do tej pory nowego rządu greckiego, uzależniając to od ścisłego przestrzegania konstytucji. Oświadczenie w tym kierunku złożył Poincaré królowej rumuńskiej, której córka jest żoną obecnego króla greckiego. Królowa rumuńska bawi obecnie w Paryżu, skąd udaje się wkrótce do Londynu.

DYREKTOR KOPALNI NA SZUBIE-NICY.

Kolonja. (PAT). „Koelnische Volkszeitung“ donosi z Zagłębia Ruhr, że na kopalni Chating robotnicy wypędzili urzędników z zarządu, następnie zbudowali przed domem zarządu szubienicę i nawiązali powieści dyktora. Podczas starcia policji z demonstrantami zabito szereg osób.

(ca) O tragicznym losie rodziny carskiej pisało się bardzo wiele w ostatnich latach. Poniżej zamieszczamy polski przekład oficjalnego protokołu o zgładzeniu cara i jego rodziny. Protokół ten ukazał się w jednym z pism rosyjskich w Paryżu.

„Do pana ministra sprawiedliwości od prokuratora kazańskiego Sądu.

DONIESIENIE.

Pozwalam sobie przedstawić Panu Ministrowi następujące dane o straceniu Mikołaja II. i jego rodziny, jakie zebrane zostały na podstawie ścisłego badania sądowego.

Dnia 30 (17) lipca 1918 w mieście Jekaterinburgu adwokat Kutusow spisał protokół z obywatelem Fedorem Nikiforowem Gorszkowem. Obywatel Fedor Nikiforow Gorszkow podaje, iż całą rodzinę ekscesarza Mikołaja II. zwołano do jadalni, gdzie jej oznajmiono, że wszyscy będą rozstrzelani. Wkrótce potem zabrzmiiała salwa karabinowa nadesłanych żołnierzy; członkowie rodziny carskiej padli na podłogę, okazało się jednak, że wielka księżna Anastazja Mikołajówna jeszcze żyła i gdy ją jeden z obecnych poruszył, poczęła krzyczeć. Wtedy jeden z żołnierzy uderzył ją silnie kłobą karabinową w głowę i zadał jej dwie rany bagnietem“.

Powyższy protokół z Gorszkowem służył jako punkt wyjścia do dalszego badania sądowego, prowadzonego przez adwokata Kutusowa, zaś 30 lipca przez sędziego śledczego Niementukina. Również cześnie przedstawiono sędziemu śledczemu resztki spalonych przedmiotów, które znalezione zostały w następujących okolicznościach:

16 albo 18 lipca zwróciło uwagę mieszkańców wsi Koptjakow (gminy Wera-Ilenkoja) położonej około 18 wiorst od Jekaterinburgu, przegrupowywanie się czerwonej armii w lesie w pobliżu wsi, przyczem do rejonu powyższego nikogo nieopuszczano. Wiedzeni ciekawością dwaj wieśniacy Andrzej Szeremetjewski i Michał Alferow udali się w tamtą stronę, po opuszczeniu lasu przez czerwoną armię

i znaleźli tutaj rozkopane doły.

W pewnym oddaleniu widniało wzgórze z resztkami stosu, przy rozgrzebywaniu którego natrafili na krzyż z zielonym kamieniem. Dalej znaleziono cztery gorsety, sprzączki od obuwia, guziki i cztery szklane perły. Gdy jeden z wieśniaków wszedł do dołu, spostrzegł na powierzchni płynące tam wody kij, desko, jakoteż żelazną łopatę. Obok gruzu spostrzegli wieśniacy breszę z wrytym napisem: Inżynier górniczy J. U. Fesenko, 11 lipiec 1918.

Przy ponownym badaniu zauważył sędzia śledczy w bezpośredniej bliskości dołu (zwanego Iseckaja) zwęglane łaski, starą rękawiczkę damską, zaś w oddaleniu 12 stóp od jany spalone, łachmany, koronki i jakieś czarne lśniące się resztki materji. Prócz tego przydzielony do komisji śledczej kapitan Pometkow-sky, znalazł bardzo zabrudzony stosunkowo duży, bezbarwny kamień, ozdobiony błyszczącymi kamykami.

Jak się później okazało po fachowym zbadaniu, był to brylant bardzo wysokiej wartości. Niedaleko od tego miejsca znaleziono znów

dwa zabrudzone, rozprysnięte szmaragdy.

perły i resztki materji, oblanej naftą. — W kacie dołów komisja znalazła pozostałości granatów ręcznych i widoczne ślady eksplozji.

W czasie od 2. do 8. sierpnia dokonał sędzia śledczy rewizji w domu Ipatiewa w Jekaterinburgu, gdzie pod silną strażą przebywała rodzina ex-cara. Śledztwo wykazało, że drzwi wchodowe jednego z pokoiów rozwalone były przy pomocy jakiegoś ostrego narzędzia. Ślady wskazywały na uderzenia bagnietami. Na skutek szczególnej ważności wypadku odstąpiono odnośnie aktu w myśl uchwały Sądu okręgowego — członkowi Senatu J. U. Sergejowi. —

Pomiedzy 11. a 14. sierpnia poddano rewizji dolne ubikacje domu Ipatiewa, w których zamordowano rodzinę ca-

ską. Nie można jednak było w żaden sposób ustalić, w której, względnie w których izbach odbyła się egzekucja; jedno było tylko jasne, że

w jednej z tych ubikacji mord został popełniony.

Długość powyższych izb wynosiła 7 arszynów 8 wierszk, szerokość 6 arszynów 4 wierszki. Na ścianie, wznoszącej się naprzeciw drzwi wchodowych owych izb, spostrzeżono 16 zagłębień w rozmaitych punktach (począwszy od podłogi). Podobne zagłębienia znajdowały się na lewej stronie podłogi izby, w miejscach, gdzie

widniały ślady zmytej krwi.

Z położenia śladów kul w ścianie wywnioskować można było, że skazańcy rozstrzelani zostali w pozycji kłęczącej.

Dnia 15. i 16. sierpnia przesłuchano świadka Iwanowicza Czemałdrowa, kamerdynera cara Mikołaja. Pełnił on od 10 lat służbę u cara i w czasie śledztwa wyraził się jak najpochlebniej o trybie życia ex-cara Mikołaja, podkreślając surową prostotę życia, dobroć i głęboką religijność całej rodziny carskiej.

Po przewrocie październikowym nastąpiło silne ograniczenie wolności osobistej carskiej rodziny. 15. (25.) kwietnia przyszedł niespodziewanie rozkaz Komitetu Centralnego z poleceniem natychmiastowego przesiedlenia rodziny carskiej do Jekaterinburga.

Nie uwzględniono nawet okoliczności, iż młody carewicz był wówczas chory. Postanowiono tylko, aby chorego następcę tronu pozostawić. Przy łóżu chorego pozostały dla pielęgnacji siostry i osoby musiał udać się car z carycą, wielką księżną Marią Mikołajówną i z otoczenia dworskiego księcia Dołgorukowa, profesor Botkin wraz ze służbą, do której należał świadek Czemałdrow, lokaj Sedenew i pokojówka Demidowa.

Po przybyciu do Jekaterinburga, poddano rodzinę carską i jej otoczenie najściślejszej rewizji osobistej, która przeprowadził niejaki Dikowski i komendant domu Afiejew.

W domu Ipatiewa panował bardzo surowy regime, a straż zachowywała się bardzo prowokacyjnie. Dom był na wewnątrz i na zewnątrz strzeżony przez 36 czerwono-gwardystów. Dnia 9-go (22.) maja przybyli dalsi członkowie rodziny carskiej: Aleksy Mikołajewicz, Anastazja i Tatjana Mikołajówna w towarzystwie dam dworskich i służby. Świadek Czemałdrow został narychmiast po swym przybyciu do Jekaterinburga zamknięty w więzieniu, gdzie spędził cały czas aż do oswobodzenia miasta przez wojska czecho-słowackie. Z tego powodu nieznane mu są dalsze koleje losu rodziny carskiej.

(C. d. n.).

Zajście na odpuszczenie w Kalwarji paclawskiej.

Jak urzędował egzekutor z Dobromila.

(d) W skład personalu funkcyjarszyszy podatkowych przy Inspektoracie skarbowym w Dobromilu wchodzi niejaki p. Józef Świdrak, egzekutor podatkowy, który swoim bezwzględny postępowaniem wobec stron podczas odpustu w Kalwarji Paclawskiej wywołał publiczny zgorszenie. Oto przyszedłszy w charakterze urzędowym do rozmaitych przedsiębiorców i kupców, którzy rozłożyli swe namioty i budy w Kalwarji Paclawskiej zażądał przedłożenia dokumentów, uprawniających do prowadzenia przedsiębiorstwa oraz kwitów na zapłacony podatek przemysłowy.

Mimo, iż wszyscy przedsiębiorcy wykazali się dowodnie dokumentami, Świdrak nie zadowolnił się kwitami na zapłacony podatek, lecz żądał dopłat, nie wyjaśniając podstawy tychże, a gdy przedsiębiorcy żądali wytłómaczenia dla kwot, które płacić mieli, egzekutor Świdrak odmówił wyjaśnień i gwałtem wydierał inkasowane przez przedsiębiorców pieniądze, zabierał całą zawartość portfeli i szuflad, nie przeliczając kwot i nie potwierdzając odbioru tychże, a nadto bił się z kasjerkami i właścicielami przedsiębiorstw, ka-

leczyl ich i w ordynarny sposób obrażał.

Przeciw Świdrakowi, który w tak brutalny sposób pojmując wykonywanie swych obowiązków, wniosł pokrzywdzone strony odpowiednie doniesienie, a epilog całej sprawy rozegra się przed sądem powiatowym w Dobromilu.

Nie wdając się w ocenę słuszności żadanego przez Świdraka podatku stwierdzić należy, iż bezwątpienia Inspektorat skarbowy w Dobromilu w dużej mierze winę wypadku ponosi, albowiem powinien był udzielić informacji referentowi starostwa w tym kierunku, iż nie należy wydawać zezwoleń przedsiębiorcom na prowadzenie ich przedsiębiorstw podczas odpustu w Kalwarji Paclawskiej, nie przekonawszy się wprzód o zupełnym zaspokojeniu przypadających do zapłaty podatków.

Ta niedbałość czy też nieświadomość przepisów odnośnie referenta naraziła niezliczoną ilość obywateli nie tylko na nieprzyjemności ze strony egzekutora Świdraka, lecz także na straty materialne w formie grzywien za niezapłacony podatek.

Reking niem. przemysłu nie chce ratunku marki.

Warszawa. Tel. wł. (J). Z Berlina donoszą, że w Hamburgu obraduje od piątku zjazd przedstawicieli kocernu Stinnesa oraz wszystkich pokrewnych związków wielkiego przemysłu niemieckiego. Przedmiotem obrad jest zapowiedziana przez rząd niemiecki reforma finansowo-podatkowa. Wszyscy uczestnicy zjazdu hamburskiego zajmują stano-

wisko bezwzględnie opozycyjne wobec planu rządowego i przygotowują akcję w celu uniemożliwienia tegoż, motywując swój krok brakiem konkretnych środków materialnych.

DYMISJA RZĄDU JAPONSKIEGO.

Tokio. (PAT.). Donoszą o dymisji japońskiego premiera br. Kato, spowodowanej chorobą.

SKOROWIDZ ADRESÓW TELEGRAFICZNYCH

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

wydany przy poparciu i na podstawie źródeł urzędowych MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

zawiera ponad 12.600 adresów.

SKŁAD GŁÓWNY: Spółka Akcyjna Wydawnicza we Lwowie, Zimorowicza 5

zarejestrowanych we wszystkich państwowych urzędach pocztowo-telegraficznych i telegraficznych

Ustawa o wojskowych emerytach.

(Dokoliczenie).

DO WYSŁUGI EMERYTALNEJ NIE WLICZA SIĘ:

a) czasu trwania dezerccji lub samowolnego opuszczenia służby; b) czasu odbywania kary pozbawienia wolności, wymierzonej na podstawie prawomocnego wyroku sądowego; c) czasu spędzonego w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego z wyjątkiem czasu spędzonego w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego, skoro przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło z powodu pastowania mandatu poselskiego do ciał ustawodawczych; d) czasu służby, za który przy zwolnieniu wypłacono odprawę, jeżeli odprawa ta nie zostanie zwrócona; e) czasu czynnej służby, spędzonej przed ukończeniem 18 lat życia; wyjątek stanowi służba wojskowa na obszarze operacyjnym.

Przy wymierzaniu uposażenia emerytalnego zawodowym wojskowym, zatrudnionym w aeronautyce, czas przydziału do personelu latającego, przebyty podczas pokoju zalicza się do wysługi emerytalnej podwójnie.

Zawodowemu wojskowemu, przeniesionemu w stan spoczynku i powołanemu w czasie wojny do czynnej służby wojskowej, wymierza się przy zdemobilizowaniu uposażenie emerytalne, obliczone z uwzględnieniem czasu, spędzonego ponownie w czynnej służbie.

OKREŚLENIE STANU FIZYCZNEGO.

Sposób oceny zdolności do służby wojskowej, stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej, a także sposób stwierdzenia przyczynowego związku choroby (kalectwa) ze służbą wojskową wogóle, specjalnie zaś ustalenie, iż choroba powstała bez własnej winy, sposób stwierdzenia powstania choroby, braku lub istnienia winy chorego (kaleki) w jej powstaniu, stałej potrzeby pomocy osób postronnych, względnie potrzeby szczególnej opieki, jakoto potrzeby umieszczenia w domu inwalidów wzgl. w zakładzie dla umysłowo-chorych, określa rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych o komisjach wojskowo - lekarskich.

Sposób stwierdzenia związku przyczynowego choroby (kalectwa) ze służbą wojskową stwierdzają komisje wojskowo - lekarskie na podstawie instrukcji, wydanej przez Minist. Spraw Wojsk. w porozumieniu z Min. Skarbu.

Emerytowany zawodowy wojskowy, który w skutek podeszłego wieku lub wskutek złego stanu zdrowia potrzebuje szczególnej opieki, jakiej nie znajduje w rodzinie, a przy tem nie ma innych źródeł utrzymania, może być umieszczony w domu inwalidów.

Emerytowany zawodowy wojskowy umysłowo chory, nie mający oprócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być umieszczony w państwowych zakładach leczni-

czych cywilnych, względnie wojskowych, jeżeli władze wojskowe stwierdzą potrzebę tego, jako tę okoliczność, że jest pozbawiony szczególnej opieki. Emerytowany zawodowy wojskowy umieszczony w domu inwalidów względnie w zakładzie dla umysłowo chorych, otrzymuje na koszt Państwa mieszkanie, utrzymanie, odzienie, opiekę lekarską i usługę.

Żonie i dzieciom takiego emeryta

przysługuje za czas jego pobytu w zakładzie prawo do zaopatrzenia wdowiego względnie sierociego.

ULGI LECZNICZE I KOLEJOWE DLA EMERYTÓW.

Emerytowany zawodowy wojskowy ma prawo korzystania z ulg leczniczych, jakoto: z bezpłatnej porady w ambulatoriach wojskowych lekarskich, bezpłatnego pobierania lekarstw, z leczenia szpitalnego w

szpitalach wojskowych na warunkach przysługujących zawodowym wojskowym w stanie czynnym, jakoteż prawo korzystania z ulg w sezonowych opłatach w razie kuracji w państwowych zakładach kąpielowych i uzdrowiskach, przy zachowaniu warunków dotyczących zawodowych wojskowych w stanie czynnym.

Ponadto władna będzie Rada ministrów przyznawać emerytowanym wojskowym ulgi w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi i inne ulgi przyznawane wojskowym zawodowym w stanie czynnym.

(Stb.).

Dr. Wróbel ministrem kolei?

(J). Jak się dowiaduję, obecny Minister kolei żelaznych Karliński ustępuje już w dniach najbliższych.

Stanowisko to obejmie najprawdopodobniej dr. Ignacy Wróbel, były dyrektor kolei w Stanisławowie.

P. Lasocki wiceministrem spraw zagranicznych.

Warszawa. (AW.). Poseł polski w Wiedniu Lasocki został wezwany do Warszawy przez prez. Witos na konferencję, na której zdecydo-

wana będzie sprawa objęcia przez p. Lasockiego stanowiska wiceministra spraw zagranicznych.

Obwieszczenie o podrożeniu kolei.

TAKŻE GAZETY OBŁOŻONO PODWÓJNYM HARACZEM.

Warszawa. (PAT). Ministerstwo kolei żelaznych komunikuje: Celem dostosowania taryfy kolejowej do obecnej siły nabywczej marki polskiej i uniknięcia w ten sposób deficytu w eksploatacji kolei państwowych, o-

platy za przewóz osób, bagaży, jak również przesyłek nadzwyczajnych, gazet, czasopism i ksiąg, zostaną z dniem 1. września podwyższone o 100 procent.

„Szlachetna“ walka o emigrantów.

Gdańsk. (AW.). „Dziennik Gdański“ donosi, że walka między liniami okrętowymi angielskimi i niemieckimi została ostatecznie ukończona, a to w ten sposób, że ani Niemcy ani Gdańsk nie będą miały żadnej korzyści z emigracji rosyjskiej. Niemcy chciały skoncentrować emigrację rosyjską w portach niemieckich, wywierając w tym kierunku

nacisk na sowiety. Anglicy zaś upierali się przy Gdańsku, nie chcąc ze względów konkurencyjnych dopuścić Niemców do opanowania emigracji rosyjskiej. Sowiety obrały drogę kompromisu, zadawając Niemców przez to, że emigracja nie pójdzie przez Gdańsk, Anglików zaś tem, że omijając porty niemieckie — wyznaczają Odesse za punkt wyjścia.

Dlaczego uległa przerwie napowietrzna komunikacja Paryż-Warszawa

NIEMCY SKONFISKOWALI 10 AEROPLANÓW FRANCUSKICH.

(f) Art. X. traktatu wersalskiego zabezpiecza Francji prawo swobodnego przelotu statków powietrznych nad terytorium niemieckim. Prawo to wygasło z dniem 1. stycznia 1923 i od tamtego czasu Niemcy zaczęli skwapliwie polować na zabłąkane w ich strefie samoloty francuskie i złowili ich 10. Wylapano w ten sposób głównie aparaty linii komunikacji po-

wietrznej Paryż - Praga - Warszawa - Bukareszt, skutkiem czego regularne napowietrzne połączenie między temi miastami uległo niejednokrotnie przerwie. Niemcy obłudnie powołują się przytem na rzekome swoje prawo zwierzchnicze w sferze powietrznej, w istocie zaś, jak wszędzie tak i tu, stosują złośliwą szykanę wobec „nieprzyjaciela“.

RUGI MINISTERIALNE W DYPLOMACJI.

W ministerstwie spraw zagranicznych zaszły następujące zmiany personalne: przydzielony do wydz. wschodniego były poseł Sokolnicki otrzymał dymisję; zwolniony został również poseł polski w Rydze p. Jodko, którego następcą mianowany został inspektor placówek zagranicznych na zachodzie p. Alf. Wysocki. A. Zaleski, poseł w Rzymie również odchodzi, a na jego miejsce mianowany został p. Okecki, poseł w Belgradzie. Dalsze zmiany i dymisje nastąpić mają w dniach najbliższych.

Po ministerstwie spraw wojskowych jest to drugie ministerstwo, w którym obecny rząd przeprowadza systematyczne rugie, obsadzając wszystkie ważniejsze placówki swoimi ludźmi.

Goście amerykańscy we Lwowie

(p) Dziś przybywa do naszego miasta wycieczka Polaków amerykańskich pociągami z Lublina o godzinie 20.40. Wycieczkę prowadzi redaktor „Kurjera Newjorskiego“ p. Władysław Wusza. Jak się dowiadujemy, wycieczka ta była zakrojona na wielką skalę, miało w niej wziąć udział 250 uczestników, celem nawiązania jak najściślejszego kontaktu z krajem ojczystym. Niestety zamierzeniu temu stanęły na przeszkodzie brednie szerzone przez prasę amerykańską o stosunkach w Polsce i niebezpieczeństwach sytuacji politycznej, jak rozmachiwanie do niebywałych rozmiarów rewolucji w Gdańsku oraz zaburzeń niemieckich, bajdy o grożącej Polsce w najbliższej przyszłości wojnie z bolszewią itd.

Wobec tego lwia część uczestników odłożyła wykonanie swego planu do roku następnego, a w obecnej wycieczce bierze udział tylko 14 najbardziej zdeterminowanych uczestników. Jest nadzieja, że ci heroldowie na podstawie osobistego doświadczenia rozwieją wśród Polonii amerykańskiej niekorzystną dla nas legendę i przyczynią się do zacieśnienia stosunków z naszą emigracją. Mili goście zabawią we Lwowie dwa dni tj. 23. i 24. sierpnia, zaś 25 o godz. 12.50 wyjadą do Borysławia.

Prenumerujcie „Sport“.

Barani śpiew „lwowskiej opery“ w Lublinie.

„Słowiki lwowskie“ kiksowały niemożliwie.

„Głos Lubelski“ z dnia 1. sierpnia b. r. помещає recenzję z przedstawienia „Traviaty“, odegranej przez „zespół lwowski“ w Lublinie, z której chcemy zaznajomić naszych czytelników, a w szczególności komisję teatralną, ażeby na przyszłość podobne kompromitujące nas wydarzenia miały miejsca i dlatego wydajemy ją w całości:

„OPERA“ LWOWSKA W COLLOSEUM.

„Zmuszony jestem, niestety, napisać słowo „opera“ w cudzysłowie, gdyż to, co nam lwowscy goście w poniedziałek, 30. b. m., w sali kino-teatru „Colloseum“ pokazali, jest dalekie od pojęcia opery. Goście śpiewali „Traviatę“ — łatwa, niezmiernie oklepana opera Verdi'ego, o banalnym libretto z muzyką przejrzystą, do nudności słodka i nadewszystko stara. Trudno zatem nie móżdż takiej opery zaspiewać. A jednak tak było.

Jako Violetta śpiewała p. Frenklówna bardzo słabo. Jest to jeszcze młoda śpiewaczka, wątpliwej muzykalności: posiada głos surowy, prawie że bez szkoły, o niezdecydowanym timbrze i małej skali. P. Frenklówna detonowała nie tylko w 1-ym akcie, co może być wytłumaczone tremą, ale i we wszystkich czterech, w ostatnim zaś najbardziej: wyratowała ją od „katastrofy“ jej partner, P. Frenklównie potrzeba jeszcze długo się uczyć i... dać na razie spokój oryginalnej koloraturze!!

Pan Okoński (ojciec) także niemożliwie detonował, ale p. Okoński jest w porządku, gdyż poprosił publiczność o pobłażliwość z powodu zachrypnięcia w drodze. Widać, że aktor i śpiewak. I gdyby nie niedyspozycja, przypuszczać należy, że wywiązałby się ze swego zadania może i dobrze. Pan Cichon, w roli Alfreda był niezłym. W wielu miejscach ratował sytuację (akt IV.) — ale — siła operowa nie tego. Głos o sympatycznej średnicy — ale góra krzykliwa, ostra, obfituje w gardłowe dźwięki. Scenicznie p. Cichon był lepszy. Doktor, p. Niedzielski, posiada silny bas, ale ogromnie sztywny i twardy. Kreacja jednak udana. Reszta zespołu błada. Można wyróżnić tylko chyba p. Krzyształowicz.

Podziwiać należy dyrygenta p. Lehnera za jego sztukę prowadzenia takiej „opery“.

Świadczy to o dużej rutynie. Dyrygent był przygotowany na wszystko. Jego manewrowanie w niebezpiecznych „wirach“ i „odmetach“, jego zawsze zimne i odważne zachowywanie się wobec

niespodzianek, które wytryskiwały to na scenie, to w orkiestrze, zjednują mu uznanie.

Orkiestra, złożona przeważnie z lubelskich muzykantów, szczupła i zupełnie niezgrana

należęcej grała na nerwach dyrygenta.

Pierwszy skrzypek, solista ze Lwowa, posiada tak drżący, suchy i drewniany ton, że poproszono rozbraja. Chór — 3 osoby, może 5.

Tak się przedstawia lwowska „opera“.

Przykre jest, że Lwów, ten Lwów, który najwydatniej zasila wszystkie sceny operowe siłami wokalnemi przedniej jakości, może wypuszczać w świat takie „opery“.

Czyż we Lwowie jeszcze myśla, że Kongresówka jest analfabeta pod względem muzycznym i artystycznym?

Nasza publiczność lubelska jeszcze raz dała się zasugerować. „Colloseum“ było przepełnione, kasa zatem dobra.

Ale w antraktach mówiono głośno i często o tym „operowym“ eksperymencie.

Niech mi dyrektor Rüdiger wybaczy, ale muszę przyznać, że jego kino-teatr nie nadaje się dla opery, choćby z powodu bliskości foyer, z których dym tytoniowy płynie swobodnie przez liczne otwory do sali i razi śpiewaków. Ale oczywiście, odpowiedzialność za to ponoszą lwowscy goście. —

Wierzbicki.

Jak z powyższej recenzji widzimy, publiczność lubelska jest przyzwyczajoną do dobrego teatru i dlatego silnie reaguje na nieudatne występy, które w naszym teatrze są na porządku dziennym.

Podobny skandal miał miejsce w Tarnopolu i Sosnowcu, gdzie muzyczna publiczność poprostu wyszła ze sali w ciągu przedstawienia.

Rozdział zasiłków jednorazowych pomiędzy kolejowych emerytów, wdów i sierot.

Centralny Związek kolejowych emerytów, wdów i sierot przyznał 327 zasiłków jednorazowych w łącznej kwocie 6,195,000 mk. kolejowym emerytom, wdowom i sierotom, którzy wnieśli pismem lub ustną prośbę o zapomogę. Wypłata tych zasił-

ków rozpocznie się z dn. 24. sierpnia br. w biurze Centr. Związku przy ul. Krasińskich 5 w godzinach od 9 do 1 i od 3 do 6 i dokonywać się ją będzie przez dni: 24, 25, 27. i 28 sierpnia br.

Konsulaty amerykańskie

będą rozstrzygały o dopuszczeniu emigrantów.

(f) Prezydent Coolidge zatwierdził wnioski ministra pracy o nowej reorganizacji ustawy imigracyjnej. Według tego projektu, obecnie konsulaty amerykańskie w Europie będą upoważnione do wydawania względnie odmawiania wizy. Odnos-

ny wniosek będzie we wrześniu przedłożony kongresowi.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
DRA I. URICHA I FR. URICHA
Kopernika 12. ord. od godz. 9—1 i od
godz. 3—6. 4844

Berno i Lozanna zaroiły się setkami żebraków, od lat tam niewidzianych. Natomiast Polska, jak konstatuje p. Lewicki w swej książce,

jest klasycznym krajem braku, a co za tem idzie, straszliwej drożyzny złota.

U nas, skutkiem braku podkładu metalowego dla pieniądza, stosunek między pieniądzem papierowym, będącym w gruncie rzeczy tylko przekazem na złoto, a pokryciem złotem został zwężony. W następstwie tego banknot uległ degeneracji i przestał być banknotem, a stał się pieniądzem papierowym, tj. właściwie tylko surogatem pieniądza rzeczywistego. Pieniądz ten niema równą, ale ma równie, jeśli tak rzecz można, „zaufania do państwa“. Z powodu nieuchwytnej wartości łatwo ulega fluktuacji w minus, co powoduje kanieczność nowych emisji, prowadzących dalszą dewaluację. Idzie zatem

przesilenie gospodarcze, któremu na imię drożyzna złota.

deprecjacja towaru, oraz przepełnienie organizmu gospodarczego surogatem banknotu, tj. pieniądzem papierowym, czyli t. zw. inflacją niestabilizowanego pieniądza papierowego o minimalnej sprawności gospodarczej.

Momenty, które się przejawia ten stan wewnątrz kraju, to olbrzymia drożyzna towaru w stosunku do pieniądza papierowego, ogólna niepewność gospodarcza z powodu fluktuacji tego pieniądza, zastój zdrowego, normalnego eksportu, a w szczególności importu produkcyjnego, a natomiast niezdrowy, korażkowy eksport o charakterze rabun-

Telegramy.

ENERGICZNE ŚCIGANIE LICHWY W WARSZAWIE.

Warszawa, (PAT). „Kurier Warszawski“ donosi, że urząd do walki z lichwą i spekulacją przy komisaryjacie rządu prowadzi w dalszym ciągu energiczną walkę z kupcami hurtownymi i detalicznymi. W dniu 20. bm. 43 kupców różnych branż zostało skazanych za pobieranie nadmiernych cen, bądź też nieujawnianie cen grzywnami do miliona mk., lub też grzywnami i ścisłym aresztem od kilku dni do 2 tygodni i miesiąca łącznie.

POLSCY DELEGACI W LIDZE NARODÓW.

Warszawa, (PAT). „Kurier Warszawski“ donosi: Delegacja polska na zgrupowanie Ligi narodów, które odbędzie się w pierwszych dniach września po sesji rady Ligi, będzie miała skład następujący: poseł Skirmunt, wice-minister Strassburger i Modzelewski jako delegaci i pp. Czetwertyński, Sohał i Winiarski jako zastępcy.

HISZPAŃSKIE WALKI W MAROKKU.

Mdyt, (PAT). Urzędowo donoszą z Marokku o bardzo krwawej potyczce, jaka miała miejsce wczoraj w Tifi Ascar. Bliższych szczegółów dotąd brak.

NADESŁANE.

Odnosząc do notatki z dnia 12. oświadczam, że zarzuty, czynione firmie Powszechny Zakład Odzieży w Pasażu Mikolascha były bezpodstawne i niniejszem te odwołuję.

5184 Maurycy Mantel.

Ślub p. Heleny Sas Terleckiej, prof. gimn., córki Władysława i s. p. Jana, nadradcy kolei państw., z p. Dr. Romanem Reichertem, kapitanem lekarzem, odbył się dnia 14-go sierpnia, w kościele Marii Magdaleny w Lwowie. 5193

Jak dostarczyć Polsce kapitału.

(Ciekawa książka Al. Lewickiego).

Potworny walec wojny skruszył pancerz złoty. — Polska krajem drożyzny złota. — Pieniądz o poikładzie „zaufania do państwa“. — Inflacje i drożyzna.

Wojna zmieniła zasadniczo te stosunki. Potworny jej walec, który gdzieś tam, jak właśnie na ziemiach Polski, po jedenaście razy tam i z powrotem niszczył i zerwał ową jedność gospodarczą świata, a co więcej, niszczył miejscami zupełnie ów pancerz złoty, okrywający wszystkie ziemie globu. Kraje szczególnie ciężko dotknięte wojną, zostały złota niemal zupełnie pozbawione, jak właśnie np. Polska, natomiast te, które pozostały neutralne, lub też wzięły udział dopiero w ostatniej fazie wojny, robiąc przez cały jej czas doskonale interesy na dostawach dla stron walczących — nagromadziły znów olbrzymie masy złota. Kruszc ten, nie wsiąknawszy z powodu zbyt gwałtownego tempa w nagromadzeniu się w żywy organizm gospodarczy tych państw, przestaje do pewnego stopnia być ich bogactwem narodowym, a staje się martwym skarbcem. Idzie zatem

przesilenie gospodarcze, któremu na imię deprecjacja złota.

Momenty, które przejawia się to prze-

silenie, to upadek produkcji złota, które traci na wartości w stosunku do towarów, bo jest go zbyt wiele w obiegu, za tem zaś idzie zastój produkcji wogóle, zastój w eksporcie, monstrualna drożyzna wewnątrz kraju, spowodowana właśnie nadmiarem złota i upadkiem jego wartości, w sumie zaś tego ogólne przesilenie ekonomiczne o charakterze zastojowym. Tak stan rzeczy wytworzył się dziś np. w Stanach Zjednoczonych, gdzie w krótkim czasie zgłoszono — jak podaje p. Lewicki — 22000 upadłości przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, dalej w Czechach, gdzie setki tysięcy bezrobotnych poczynają się dziś poddawać coraz silniej wpływowi komunistycznym, to samo wreszcie widzimy w Szwajcarii, gdzie z powodu zbyt wysokiego kursu franka szwajcarskiego stanął przemysł, podupadł handel, zamarł ruch turystyczny, to źródło bogactwa Szwajcarii, podupadły uniwersyteci, niedostępnie dziś z powodu waluty dla cudzoziemców, a bogate miasta, jak Genewa i Zurych, czy

nowym, zastój zdrowego, poważnego ruchu inwestycyjnego, a w szczególności budowlanego z powodu niemożności kalkulacji, wywołanej fluktuacją pieniądza, oraz jego minimalnej sprawności ekonomicznej — w sumie zaś tego wszystkiego ogólne przesilenie ekonomiczne, o charakterze „gorączki grynderskiej“.

Gdybyśmy chcieli sięgnąć do porównań fizjologicznych, to kraj przeładowany złotem porównałby można do organizmu o nadmiarze krwi i o pływającej skłonności do porażenia, natomiast kraje chorujące na brak złota porównać się dałoby z organizmami cierpiącymi na brak krwi, na anemię i gorączkującymi na tem tle.

Czytaliśmy w czasie wojny całą po-

(C. d. n.)

Walka o „narodowo-ukraińską armię“.

Trocki za tworzeniem oddziałów narodowościowych w myśl zasady:
„Bij ukraińca tatarzem, tatarza łotyszem, a łotycha moskalem“.

(Korespondencja własna).

Pogranicze polsko-sow.,
19. sierpnia.

(=). Z Charkowa donoszą: Po-
ważny zatarg powstał między rza-
dem „samodzielnej“ Ukrainy sowie-
ckiej a centralnym zarządem „zwią-
zku republik rosyjskich“. Konflikt
ten wybuchł na tle ogłoszonego o-
statnio

„nowego kursu narodowościowego“,
mającego pozornie zapewnić „naro-
dowościową wolność“ poszczegól-
nych krajów, a przede wszystkim
Ukrainy. Między innymi, rzucono
hasło

„ukrainizacji“ czerwonej armii.
rozminowanej w obszarze połud-
niowej Rosji. W tym celu mają być
tej armii nadane wszelkie cechy „na-
rodowe“ z używaniem w stosunkach
służbowych języka ukraińskiego itd.

Równocześnie wydało najwyższe
dowództwo wojskowe w Moskwie
rozporządzenie, mocą którego wszel-
kie szkoły, oraz organizacje oświa-
towe, istniejące przy różnych od-
działach wojskowych w okręgu
charkowskim,

mają natychmiast być „unarodo-
wione“.

U. dostaną język wykładowy ukra-
iński.

Rozporządzenie to wywołało jed-
nak

„głębokie oburzenie i protesty ze strony
wyższych dowódców armii.“

rozminowanej na Ukrainie. Oświad-
czyli oni, iż „ukrainizacja“ armii jest
„niekorzystna i niepożądana“ z punktu
widzenia politycznego, a ponadto
może ona źle odbić na bojowej

zdolności całej armii czerwonej,
zmniejszając jej wytrzymałość, oraz
zdolności oporu.

Protest ten chwilowo poskutko-
wał: dalsze zabiegi celem ukrainiza-
cji wstrzymano, a walkę przeniesio-
no na teren moskiewski, gdzie przy-
brała ona charakter nadzwyczaj za-
cięty. Dość zauważyć, że dyktator
Trocki, wychodząc z założenia „po-
litycznego“, wypowiada się stanow-
czo za zrealizowaniem postulatów
narodowościowych, co ma niby od-
bić się przychylnym echem w pań-
stwach sąsiednich (aluzja do stosun-
ków w Polsce).

Wojskowe dowództwo bezpo-

średnio sprzeciwia się i nadal wszel-
kim próbom „unarodowienia“ ar-
mii czerwonej, twierdząc, że „refor-
ma“ ta bezwarunkowo doprowadzi
do fatalnych skutków,

do dalszego wzrostu wewnętrznego
rozkładu

w szeregach potężnej, jednolitej ar-
mii czerwonej. Ostateczne rozstrzy-
gnięcie tej kwestii ma nastąpić już
w najbliższych dniach.

Równocześnie nie ustaje „praca
przygotowawcza“ do unarodowienia
szkolnictwa na terenie Ukrainy, ja-
koteż i sądownictwa. W wielu za-
kładach naukowych ogłoszono język
ukraiński jako jedyny wykładowy.

Oplaty szkolne w złotych.

Warszawa. (AW). W minister-
stwie oświaty odbyła się konferen-
cja, na której zastanawiano się nad
ustaleniem opłat szkolnej i taksy
egzaminacyjnej w złotych polskich.

Rozporządzenie w tej sprawie poda-
ne zostanie do wiadomości publicz-
nej po zatwierdzeniu Rady Mini-
strów.

Śmiertelna gonitwa po dachach we Lwowie

Poster. pol. Poradowski zauważył
wczoraj po południu na dachu jednego
domu w ul. Sobieskiego jakąś kłótnię.
Ponieważ na wezwanie jego nie chciała
zejść, zawezwano straż pożarną i Pogo-
towie ratunkowe. Widząc to kobieta o-
wa poczęła uciekać po dachach sąsied-
nich kamienic. I zaiste

rozpoczął się śmiertelny wyścig.
Kilku strażaków i sanitariuszy usiłowa-

ło ją pochwylić, co było jednak nie la-
twem. Dopiero niezwykle zreczny i
przytomny sanitariusz — Miśko Fedak
chwycił kobietę za nogę i ściągnął ją
na dół z dachu 3-piętrowej realności
przy tejże ulicy nr. 17. Okazało się, że
była to 42-letnia Maria Hilbenik, słu-
żącą p. Müllerów, która dostała pomiesz-
nia zmysłów.

Zwłoki złodzieja na dachu.

W nocy z 16. na 17. h. m. zakradł
się do kiosku Tomasza Czajkowskie-
go przy ul. Zwierzynieckiej w Kra-
kowie jakiś opryszek, który wybił
w ścianie kiosku otwór. Czajkow-
ski, uzbrojony w dubeltówkę, stał
nocował w swoim sklepie z obawy
przed włamywaczami, którzy już
przed kilku dniami nawiedzili jego
kiosk. Zbudzony po północy stu-
kiem Czajkowski zerwał się, a zo-

baczywszy ku swemu przerażeniu
otwór w ścianie, a w nim twarz o-
pryszka, chwycił za dubeltówkę i
wypadł. Nadbiegli na odgłos strzału
połicjanci po wyświetleniu sprawy
wyszli na dach, sąsiadujący z kios-
kiem i tam znaleźli zwłoki mężczy-
zny z przestrzeloną pierśią. Rozpo-
znano w zabitym znanego złodzieja
Tadeusza Witkowskiego. Czajkow-
skiego pozostawiono na wolności.

Straszna śmierć 66-letniej staruszki.

NIE MAJĄC ŚRODKÓW DO ŻYCIA, OBLAŁA SIĘ NAFTA I POD-
PALIŁA.

W Wiedniu rzęgała się wczoraj
wstrząsająca tragedia na tle tak
dziś powszedniego braku środków
do życia.

Paulina Hauptfleisch, 66-letnia
staruszka, znajdowała się już od
dawna w skrajnej nędzy a nie wi-
dząc żadnego ratunku postanowiła
zakończyć samobójstwem. Onegdaj
w godzinach popołudniowych mieszk-
ańcy Hillerstrasse, gdzie mieszka-
ła nieszczęsna kobieta zauważyli
gesty dym wydobywający się z jej
mieszkania. Pospieszono natych-
miast do pokoju, gdzie ujrano stra-

szny widok:

Na łóżku leżały zwłoki staruszki
doszczętnie zwęglone. Z pokoju wy-
dobywał się okropny swąd spalone-
go ciała. Jak się okazało nieszczę-
śliwa oblała sobie koszulę i łóżko
naftą, poczem podpaliła się, znajdu-
jąc śmierć wśród notwornych me-
czarni.

TRAGEDJA KŁAMSTWA

Cieło ludzkie ma w sobie radium.

(ea.) Jak wiadomo badanie organiz-
mu ludzkiego wykazały, iż człowiek po-
siada w sobie zdolność promieniotwór-
czą dzięki ukrytej w organizmie sub-
stancji radioaktywnej. Dzięki badaniom
znanego profesora Haschka w Wiedniu
udało się wykazać, iż przy pomocy wy-
dzielenia pewnych kwasów na powierz-
chni skóry ludzkiej okazują się po pew-
nym czasie promienie świetlne. Z dru-
giej strony dr. Caan, kierownik instytu-
tu dla badania nowotworów w Heile-
bergu, odkrył w organizmie ludzkim
bioradioaktywność. Wynałazł on mian-
owicie w organach ludzkich ślady sub-
stancji radioaktywnej, wywierającej
działanie na płytę fotograficzną. Oczy-
wiście radium znajduje się w tkankach
ludzkich w bardzo nieznacznej ilości, ale
udało się je przy pomocy nowoczes-
nych środków dokładnie wykazać. I tak
zbadano, że najwięcej radium zawiera
czaszka i serce. Stosunkowo mniej ra-
dium znajduje się w innych organach.

Narzuca się pytanie skąd bierze się
radium u człowieka? Kwestia ta jest
na razie tematem ożywionych dyskusji
w świecie naukowym jak dotąd jednak
przeważa zdanie, że substancje radio-
dostają się do organizmu przez oddycha-
nie i w pokarmie. Wykazano również,
że przez krw. substancje radio-
wypowiadają się po całym ciele.

Czytajcie „Szczutka“

wspomniały dramat życiowy w 6 akt
wytwórni paryskiej W gł. roli Do-
loris Ca sinelli. Reżyse Al. Bert
Capellani. Dziś KINO LEW.

TELEGRAMY.

POZNAŃ DOSTARCZY ZBOŻA ARMII

Warszawa. Tel. wł. (J). W celu
wyeliminowania zbędnego a koszto-
wego pośrednictwa poruszoną zo-
stała sprawa dostarczenia zboża dla
armii przez główny urząd żywno-
ściowy w Poznaniu. W ten sposób
pokrycie zapotrzebowania w armii
nie obciążałoby rynku zbożowego.

MARSZ PIŁSUDSKI W WILNIE.

Wilno. (AW). W niedzielę odbyły się
tutaj 3 wiece na temat: Marsz. Piłsudski
a chwila obecna. Jeden bezpartyjny,
zwolany został do sali miejskiej, drugi
zorganizowany przez P. P. S. odbył się
w Domu Robotniczym i trzeci, który ur-
ządziło „Wyzwolenie“. Przemawiał:
posłowie Miedziński, Niedziałkowski i
Puławski. Wnieśli rezolucję, wyraża-
jącą uznanie marszałkowi.

Po wiecach odbył się pochód pod
mieszkanie marszałka, znajdujące się
przy ulicy Portowej, gdzie urządzono
mu owację.

RUCH CUDZOZIEMCÓW W GDAŃSKU.

Gdańsk. (AW). Od dnia 6. do 11. bin.
przybyło do Gdańska 2160 cudzoziem-
ców w czym: z Polski 1022, z Niemiec
783, z Ameryki 33, z Rosji 29, z Anglii,
z Litwy 19, z Czechosłowacji 19, Austrii
18, Danii 15, Rumunii 15, Łotwy 13, Fran-
cji 9, Holandii i Szwajcarii po 8, Grecji
i Kłajpedy po 6, Włoch i Szwecji po 4,
Ukrainy, Japonii, Hiszpanii i Węgier po
3, Norwegii 2, Estonii, Belgii, Turcji i
Finlandii po 1.

ZGON ZNAKOMITEGO CHEMIKA.

Ryga. (PAT). Zmarł tu prof. Glase-
napp, długoletni dziekan wydziału che-
micznego Politechniki ryskiej. Zmarły
był jednym z najwybitniejszych specja-
listów w dziedzinie technologii chemi-
cznej.

CUNO JEDZIE DO LONDYNU.

Paryż. (AW). „Temps“ dowiaduje się
że b. kanclerz Cuno udaje się do Lon-
dynu na zaproszenie jednego z członków
poselstwa angielskiego w Londynie.

STANY ZJEDNOCZ. POMSZCZA SWYCH ŻOŁNIERZY.

Paryż. (PAT.). „Chicago Tribu-
ne“ donosi z Panamy, że w powsta-
niu na St. Domingo zostało zabitych
11 żołnierzy amerykańskiej mary-
narki.

BULGARJA NIE ZLEKŁA SIĘ CZICZERINA.

Warszawa. Tel. wł. (J). Jak do-
noszą z Sofii, aczkolwiek nota Czi-
czerina wywarła tam wielkie poru-
szenie, jednakże, jak słychać w ko-
łach rządowych groźba represji nie
zmusi rządu bułgarskiego do zmiany
swego stosunku do propagandy bol-
szewickiej.

„WŁOŚCIANIN I JEGO BÓG“.

Moskwa. (AW). Artykuł wstępny
„Prawdy“ p. t. „Włościanin i jego Bóg“
ostro występuje przeciwko nieudolnej
propagandzie anty-religijnej na wsi, pi-
sząc: „Trzeba się liczyć z tem, że chłop-
ska wiara w Boga ma podłoże gospo-
darcze. Wymysłami i sztychami
chłopskiego Boga wyrugować z pod-
strzechy nie można, Ateizm szlacznie
zaszczepić nie można, ani też prefero-
wać środkami administracyjnymi. Pro-
paganda anty-religijna na wsi winna
pójść po drodze propagandy oświatowej
i udoskonalenia gospodarczych“.

Gielda.

GIELDA ZURYCHSKA.

Zurych. (PAT.) Notowania wstępne
z dnia 21. sierpnia: Berlin 0.00080. Ho-
landia 217½. Nowy Jork 553. Londyn
25.17. Paryż 30.75. Mediolan 23.57. Pra-
ga 16.15. Budapeszt 0.03½. Bukareszt
2.50. Belgrad 5.80. Sofia 4.75. Warszawa
0.0023. Wiedeń 0.0077½. austr. stempl.
0.0078.

WIADOMOŚCI GIELDOWE.

Ruch nadal ożywiony. Wielkie obroty w akcjach bankowych przy niższym kursu. W akcjach przemysł. podaż przewyższa popyt. Akcje niekotowane z wyjątkiem Gazów, słabsze. Waluty nadal niższe.

Akcje: Chodorów 1145—1200, w Warsz. 1100; Oikos 660—670; Tespy 1250—1330, w Warsz. 1350; Cegielski 135—170, w Warsz. 150; Parowozy 125—130, w Warsz. 134, nieef. 105—110; Zieleniewski 1750—1775, w Warsz. 1725; Browary 1800; Ćmielów 208, nieef. 170; Gafota 36—39 i pół; Karpalit 140; Niemojowski 135—170; Pezet 65—70; Nafta 110—115, w Warsz. 110; P. T. B. 70—85; Siersza el. 65—75; Polsot 25—27.

B. Hipot. 130—135; Pokred 20—22; B. Przem. 85—88, nieef. 74—78, w Warsz. 82 i pół; Z. B. K. 49—55, nieef. 40—43.

Waluty: Berlin 0.0565—0.06; dolary 273 i pół—275; N. York 277—278; Londyn 1200; Zurych 49—50; Wiedeń 3.80—3.85; Praga 7900—8000; k. c. 8000.

GIELDA LWOWSKA NEOFIC.

Wczoraj tendencja chwiejno-niżkowa. Ceny się zmieniają o 4 do 5000. Obrót ożywiony.

Dolary amer. 274—276000, 1-ki i 2-ki 271—2730000, dolary kanad. 245—250000. Marki niem. 0.16—0.17. Leje za tys. 1.000.000—1.060.000. Kor. czeskie 7800—8000.

Złoto: 20 kor. 1.130.000—1.150.000; 20 frank. 980.000—1.000.000; 20 mark. 1.250.000—1.300.000; 10 rubli 1.380.000—1.400.000.

Srebro: kor. austr. 19000—19500; 5 kor. 98000—100000; flor. 48—50000; ruble 78—80000.

TRANSAKCJE W AKCJACH.

Browary 1800, Ćmielów 208, nieef. 170, Gafota 36, 39500, 37500, 38, Karpalit 140, Niemojowski 160, 170, 140, 135, Pezet 70, 65, Nafta 115, 110, 115, 110, 112, 110, P. T. B. 75, 85, 70, Siersza el. 70, 65, 68, 75, 69, 67, nieef. 60, Polsot 25, 27, Cegielski 165, 160, 155, 160, 165, 145, 135, 170, 140, 150, Parowozy 125, 130, nieef. 105, 110, 108, 110, Zieleniewski 1775, 1755, 1750, Chodorów 1160, 1180, 1165, 1160, 1155, 1160, 1170, 1155, 1160, 1165, 1200, 1180, 1175, 1165, 1200, 1180, 1165, 1160, 1150, 1155, 1145, 1150, 1160, 1165, Oikos 670, 675, 665, 662, 660, Tespy 1300, 1250, 1300, 1325, 1300, 1340, 1330, Bank Hipoteczny 135, 130, 133, 130, Polkred 22, 20, Bank Przemysłowy 88, 87, 88, 86, 87, 88, 87, 86, 85, nieef. 77, 78, 73, 74, Z. B. K. 53, 55, 50, 55, 52, 53, 55, 49, 53, 55, 53, 49, 48, 55, 53, nieef. 45, 40, 43500, 44, 43, Berlin 0.06, 0.0575, 0.0565, Dolary 273500, 274000, 275, Nowy Jork 278, 277, Londyn 1200, Zurych 49, 50, 49400, 49, Wiedeń 3.80, 3.85, Praga 8000, 7900, 8000, K. c. 8000.

OBRÓT W AKCJACH NIEKOTOWANYCH.

Kursa w tysiącach.

Jaworzno drob. 3500, 3400, 3500, 3600, (25 szt. a 3100), Gazy 4800, 4700, 4800, 4900, 5000, 5050, Azot 95, Bruger 600, Czechowice 64, 65, Columbia 20, 19, Gazociągi 65, 62, Foresta 180, Len 375, 380, 385, (nieef. 375, 380), Lesienice 215, Lokomotywy 190, 195, Nitrat 53, Olkusz 125 120 115, Star 70, Węgiłki 8000, nieef. 5000.

GIELDA WARSZAWSKA.

Bank dla handlu i przem. 230, Bank Małopolski —, Bank spółek zarobk. 625, Bank przem. 82½, Bank ziemski kred. 62, Cegielski 150, Zieleniewski 1725, Pocisk 175½, Parowozy 134, Nafta 115, Nobel 310, Chodorów 1100, Tespy 1350, Polski Przemysł naftowy 620. Tendencja niejednolita.

Warszawa. (PAT.) Notowania końcowe z dnia 21. sierpnia: Dolary St. Zjed. 246, kupno 244, sprzedaż 246.500, dolary drobne 245.500, kupno 245.500, Belgia 10400, kupno 11.000, sprzedaż 10.800, Berlin 0.0575, kupno 0.0525, sprzedaż 0.0525, Gdańsk 0.0575, kupno 0.0525, sprzedaż 0.0525, Londyn 1.125, kupno 1.120, sprzedaż 1.130, Nowy Jork 246, kupno 244, sprzedaż 246.500, Paryż 13.600, Szwajcaria 44.500, kupno 44.950, sprzedaż 44.550, Wiochy 10.500, Wiedeń 3.47, kupno 3.50, sprzedaż 3.44, Praga 7.200.

MARKA POLSKA W BERLINIE 2850.

Warszawa. Tel. wł. (J). Na dzisiejszej giełdzie berlińskiej markę polską notowano 2850, dolary 7 milionów, funt szterlingów 31 milionów, 850 tysięcy.

Konferencja kolejowa w sprawie Targów Wsch.

(Stb.). Wczoraj przedpołudniem odbyła się w gmachu dyrekcji kolei państwowej we Lwowie pod przewodnictwem dra St. Świągosty, dyrektora wydziału taryfowo-przewozowego konferencja delegatów dyrekcji lwowskiej i stanisławowskiej przy współudziale reprezentantów biura spedycyjnego Targów Wschodnich w sprawie zabezpieczenia szybkiej i sprawnej odprawy eksponatów, przeznaczonych na III. Targi Wschodnie. Na dworcu głównym urzędzone będzie osobne biuro specjalnie dla załatwiania spraw Targów Wschodnich.

Wszystkie eksponaty zasadniczo odsyłane będą na stację „Persen-

kówka”. Z pośród adresowanych do Lwowa zatrzymane będą jedynie te, które wskaże Biuro Targów Wschodnich.

Przy tej sposobności zwraca się uwagę interesowanych na tę okoliczność, że ze względu na rozpoczęcie się z dniem 5. września b. r. III. Targi Wschodnie zostały rozszerzone na czas od 15 sierpnia do końca września br. czynności ekspedycyjne stacji kolejowej „Persenkówka” na wszelkiego rodzaju przesyłki towarowe, przeznaczone na Targi Wschodnie, względnie wysyłane przez zarząd Targów Wschodnich.

Kronika.

Lwów, 21 sierpnia

WICEPREZES LWOWSKIEJ DYREKCJI POCZT I TELEGRAFÓW.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów w Warszawie zamianowało starszego radcę poczt. w V. randze p. Wincentego Tournell’a wiceprezesem lwowskiej Dyrekcji poczt i telegrafów, a st. radcy poczt. Panu Franciszkowi Patelskiemu przyznało piątą rangę.

KOMISJA WODOCIĄGOWA UCHWAŁA NOWE PODWYŻKI.

(p.) Na odbytem wczoraj posiedzeniu Komisja wodociągowa uchwałała podwyższyć opłaty za wodę, oddawaną podług wodomierza z 4000 na 8000 mk. za metr sześcienny oraz podatek wodociągowy z 1% czynszu przedwojennego obliczonego w złocie rachować nie 15000 ale 30.000 mk. Wniosek ten po przejściu przez Sekcję II. zostanie przedłożony pod uchwałę Rady miejskiej, która też ustali, za który kwartał podwyżki te będą obowiązywać.

Obywatelski Komitet Samobrony do walki z drożyzną, który, ze względów taktycznych w dniu 16 bm. rozwiązał się, ukonstytuował się ponownie w dniu 18 bm., wybierając prezesem swym p. Mieczysława Romanowskiego, wiceprezesów pp.: Józefa Białynię Chołodeckiego, Stefana Cieńskiego i Józefa Kręka, oraz trzech sekretarzy i z tymże dniem wdrożył dalszą akcję.

Podziękowanie za obywatelski czyn. P. T. Obywatelom miast Buczacza, Brzeżan i Trembowli za wydatne poparcie zbiorów ulicznych na rzecz tut. Domu, składa Zarząd Domu Akademickiego im. A. Mickiewicza we Lwowie tą drogą serdeczne podziękowania.

Posady urzędników pocztowych. Dyrekcja poczt i telegrafów we Lwowie ogłasza 15 wolnych posad urzędników ad ministracyjnych z uposażeniem IX. stopnia służbowego urzędników państwowych, o które ubiegać się mogą kandydaci posiadający ukończone wszystkie egzamina prawnicze z wynikiem dodatnim i nieprzekroczony 30 rok życia. Udokumentowane podania należy wnieść do Dyrekcji do dnia 1. października 1923 roku.

Do tymczasowej Rady spożywców delegowały: Tow. aprowiz. miast dyrektora Jabłońskiego, Zw. polskiej stowarzyszeń spożyw. dyrektora Mielczanowskiego, Związek miast prezesa dra Zielińskiego, Związek rob. stow. spoż. posła Zarembe, zaś 5 członków Rady delegowany będzie ze Związku kooperatywnych urzędniczych. Nominacja przez Min. spraw wewn. p. Kiernika pozostałych 5 członków z pośród wybitnych ekonomistów nastąpi w ciągu bieżącego miesiąca. Pierwsze posiedzenie Rady odbyć się ma z końcem bieżącego miesiąca.

Otwarcie nowej linii kolejowej w Polsce. Linia kolejowa Roskosz—Klonownica Wielka—Janów wąskotorowej kolei lokalnej Bialskiej Podlaskiej długości 9 km., została oddana do użytku publicznego.

Opłaty od odbioru zaliczeń kolejowych. Wedle najnowszego zarządzenia pobiera się przy odbiorze sum zaliczeniowych w kolejowym rachunku towarowym opłatę od poświadczenia odbioru w wysokości stu marek od każdego pełnych lub zaczętych 20.000 mk. Opłaty tej nie uiszcza się w wypadkach przesyłania sum zaliczeniowych za pośrednictwem poczty lub pocztowej kasy oszczędności.

(—) Zguby. Józef Horowitz, kupiec, zam. przy ul. Pańskiej 12, doniósł policji, że 16 bm. żona jego zgubiła spodnicę czarną w białe paski, wartości 1 milj. mk. — Józef Silberstein, handlowiec, zam. przy ul. Sieniawskiej 19, zgubił onegdaj w przechodzie ulicami Żybkiewiczza i Obertyńskiej portfel z 1 milj. mk. i dokumentami.

(—) Aresztowanie. Wczoraj przytrzymano w aresztach policyjnych Stan. Sawickiego, zam. przy ul. Piekarskiej 71 jako podejrzanego o kradzież 1 pary bucików Ludwikowi Gadule, zam. przy ul. Piłkarskiej 3.

(—) Z obawy na handlarzy walutą. Wczoraj policja zakwestjonowała u Abrahama Schiftenbauera z Wolicy Komarowej pow. Sokal, 70 franków franc., które najwidoczniej były już niejednokrotnie zaszywane w różnych częściach garderoby o czym świadczyły liczne prze kłucia banknotów igłą. — W parasolu niejakiego Abrahama Neimmana r. Helda, zam. przy ul. Batorego 22, znaleziono nieostemplowany bon na 32 miliony marek, który uległ również konfiskacie. Stroskany Neuman twierdzi, że ten bon nie jest jego własnością, lecz został mu podrzucony przez jakiegoś wroga. — Wreszcie u Benigna Stalmeistra recte Bratera zakwestjonowano nieostemplowany bon na 3.400.000 mkp.

(—) Awanturczycy dozorca. Na młeszkanie Jadwigi Barkilowej przy ul. Kochanowskiego 37. napadł wczoraj pijany dozorca Antoni Zygmunt, uzbrojony w siekiere i miotłę. Awanturczycy pijanice osadzono w aresztach.

(—) Zwyródniały człowiek. Za usiłowanie zgwałcenia 11-letniej Heleny K. aresztowano wczoraj robotnika Józefa Nikla, zam. przy ul. Lwowskich Dzieci 1. 41.

(—) Rozbicie inwalidzkiego kiosku. Ubiegłej nocy dostał się jakiś osobnik po zerwaniu sztaby, do budki inwalidy Sylwiusza Ungera przy ul. Kotlarskiej. Skradł on 1.500 papierosów „egipskich”, 2.750 „damskich”, wartości 3 i pół milj. marek.

(—) I tam już nawet kradną. W sali raportowej lwowskiego Urzędu śledczego rozbito przed kilku dniami szafę, w której znajdowały się akta b. stowarzyszenia Agentów Policji Małopolskiej. Aktów wprawdzie nie ruszono, ale zabrano część przyborów kancelaryjnych i różne drobiazgi.

(—) Okradzeni szewcy. Z mieszkania przy pl. Bernardyńskim 14. skradziono żonę majstra szewskiego Wincentego Sosińskiego płaszcz, wartości 400.000 mkp. — Inny pech spotkał szewca Andrzeja Wyszyńskiego, zam. przy ul. Pelczyńskiej 8 w wozie tramwajowym KD., w którym zgubił portfel z ważnymi dokumentami i nieznaczną kwotą. — Wreszcie jakiś złodziej wziął się na pl. św. Antoniego na kieszonkę szewca Jana Mulinki, któremu wyciągnął portfel z 600.000 mp. i 100.000 rubli sowieckich.

Z KRAJÓW.

Podróżenie gazet warszawskich. Z dniem dzisiejszym wszystkie gazety warszawskie podniosły cenę numeru na 3 tysiące marek, zaś żydowskie na 4 tysiące.

Proces morderców Twerdociłba. 17 września rozpocznie się rozprawa przeciwko mordercom Twerdociłba. Budżet ona wielkie zaciekawienie.

Ułaskawienie Fedaka? Uchwalona przez Sejm ustawa amnestyjna nie obejmuje Fedaka i towarzyszy. Obecnie krąży pogłoski w sferach ruskich, że wkrótce nastąpić ma ułaskawienie Fedaka na prośbę jego rodziny, poczem wyjedzie on za granicę.

Rokowania polsko-firlandzkie nad traktatem, które od dłuższego czasu toczą się w Warszawie, postępują stale naprzód. Omówiono częśc zasadniczą traktatu, oraz wybrano komisję redakcyjną, która ustali tekst poszczególnych artykułów traktatu.

Ładny dyrektor banku. Łódź. „Kurjer Wieczorny” donosi, że przed dwoma dniami władze Banku Społecznego spostrzegły defraudację w swojej instytucji, na sumę około 100 milionów marek. O dokonanie defraudacji tej podejrzany jest dotychczasowy kierownik tej instytucji Zawadzki, który przed 10 dniami wyjechał z Łodzi w niewiadomym kierunku.

Arcybaszew schronił się do Polski. Przybył do Warszawy głośny pisarz rosyjski M. Arcybaszew, auto „Milionów”. „Sanina” etc. Arcybaszew, przesładowany przez bolszewików, schronił się do Polski, gdzie pragnie zamieszkać na stałe.

ZE ŚWIATA.

Litowska ochrana w Kłajpedzie. Redaktor „Memeler Dampfboote” w Kłajpedzie Leubner usunięty został z obszaru kłajpedzkiego przez władze litewskie, gdyż pozwolił sobie na krytykę zarządów władz w sprawie zawieszenia tego pisma.

Cholera w Bagdadzie. Z Bagdadu donoszą, że wśród kuliśców pojawiła się epidemia cholery. Zarejestrowano 744 wypadków cholery. W samym Bagdadzie zmarło na tę chorobę 3 osoby, w Basorze zaś 76 osób.

Skazanie Sawinkowca. Oskarżony o udział w powstaniu sawinkowskim Bogdanów Chostaniew, skazany został na rozstrzelanie z zamianą na karę więzienia.

Prywatne gimnazjum im. H. Jordana (z prawem publiczności) i szkoła powszechna, ul. św. Mikołaja 1. 16, rozpoczyna rok szkolny 1. września. 5185-2

Kurs artystycznego kilimkarstwa (trzymiesięczny), złączony z praktyczną nauką rysunków, teorii barw i stylów, rozpoczyna się z dniem 1. września b. r. w Instytucie Technologicznym. Warunki przyjęcia i wszelkie informacje udziela kancelaria Instytutu (ul. Bourlarda 5) między godz. 10—14. 232

Z teatru.

Tylko dwa razy pójdzie efektowna sztuka Sheldena p. t. „Romans”, w której ujrzymy Solską w jej przepysznej roli śpiewaczki Cavalini.

„Tragedja dzieci”. Zapowiedź wystawienia tej przepysznej sztuki Schönhera w Teatrze Małym we czwartek i w piątek wywołała ogromne zainteresowanie.

„Judyta” Hebbła. W sobotę wystawia Teatr Wielki po raz pierwszy to genialne dzieło ze współudziałem St. Wysockiej i reżysera Teatru krakowskiego, Sosnkowskiego.

TEATR WIELKI.

Środa 22. bm. „Romans” sztuka w 3 akt. z prologiem i epilogiem Sheldena (gość. występ Solskiej).

Czwartek, 23. bm. „Romans”.

Piątek, 24. bm. „Czarownica”.

Sobota, 25. bm. „Judyta”.

* Niedziela, 26. bm. „Judyta”.

TEATR MAŁY.

Czwartek, 23. bm. „Tragedja dzieci”.

Piątek, 24. bm. „Tragedja dzieci”.

Zanik pracy społecznej w Polsce.

Nienormalny stosunek Państwa do inicjatywy społecznej.

(w) Niejednokrotnie poruszano już w prasie dziwny i niezrozumiały fakt, iż z chwilą uzyskania naszej niepodległości, praca społeczna w Polsce straciła na rozpędzie, jaki ją cechował w czasie niewoli we wszystkich trzech zaborach. Drugim również znamienym, a ściśle z powyższym związanym objawem jest dążenie do zrzucenia wszelkich ciężarów z pracy społecznej wynikających — na barki rządu.

Sprawie tej poświęca „Kurier Polski” wstępny artykuł, umiający trafić i głęboko problem, o którym mówimy. Oto niektóre wyjątki:

„Jesteśmy jednym z tych nieszczęśliwych narodów na świecie, który, uzyskawszy niepodległość, uwierzył, że państwo jego jest alfa i omega całego życia nieomal.

Jeżeli jakiś ciemny, rozgoryczony kmiotek powiada, gdy sołtys przychodzi donieść ich po podatki gminne czy powiatowe: niech diabli biorą wszystkie samorządy! — to wyraża on to, co codziennie demonstruje bierność najnieinteligentniejszego ogółu. W warunkach najcięższej niewoli dźwigały się także instytucje, jak Macierz Szkolna, która w ciągu pół roku zdobywała ze składek milion rubli (sto dwadzieścia pięć miliardów marek!), utrzymywaliśmy Tow. Szkoły Ludowej, które miało budżet roczny około 4 milionów koron. Z funduszy społeczeństwa wyrosło Tow. bankowe, Tow. kursów wyższych, wpisów szkolnych, Sokół, Strzelec, Straże pożarne, Uniwersytet Ludowy i tyle, tyle innych.

I oto nagle to wszystko się urwało.

Agendy instytucji tych jeszcze istnieją — ale już wyłącznie nieomal kosztem państwa — kosztem inflacji.

Kiedy przed wojną praca społeczna była zaszczytem, który dawał człowiekowi pewne pasowanie rycerskie

dziś stała się ona zarobkiem, a czasem tylko zarobkiem.

Cyfry zbieranych ofiar mogą być miernikiem zubożenia społeczeństwa, lecz stosunek sam do roboty świadczy o czem innym —

o upadku wiary we własne siły, w siły indywidualności, nielicznych ale zgranych zreszeń, w siłę organizacji i możliwość dokonania czegoś za pomocą niej.

Ale oto z drugiej strony, ze strony państwa widzimy

bardzo dużo niechęci do pracy społecznej.

Rząd nasz, jak gdyby przypominał sobie te dawne czasy, kiedy najniewiniejsza komórka organizacyjna, czy klub wioślarzy albo lyżwiarzy powstał po to, by nadwyrężyć spójność organizmu państwa (obcego).

Obowiązująca u nas ustawa o stowarzyszeniach, oparta na systemie koncesyjnym, nie rejestracyjnym — jest zupełną anomalią w świecie cywilizowanym,

a stosowanie jej przez władze nieraz przybiera wprost cechy humorystyczne. Natomiast stowarzyszenie polityczne, stronnictwo, skoro tylko jako takie się zadeklaruje, jest zupełnie zwolnione od wszelkich formalności. Czyli właśnie to, co godzić musi z natury rzeczy w najbardziej zasadnicze zagadnienia naszego ustroju,

korzysta z zupełnej swobody.

Niema w tem konsekwencji logicz-

nej — jest tylko konsekwencja psychologiczna, nastrojowa — ułatwić ludzoni wpływ na tworzenie państwa, ale zostawić temu państwu całkowity monopol działalności.

Zaznaczyć też musimy, że prawdziwej demokracji bez życia społecznego być nie może.

Państwo tem jest lepsze, tem moralniej się rozwija, im bardziej poprzestaje na wspieraniu działalności o charakterze czaszkowym, im mniej

do tej działalności się wtrąca — bo to tylko pozwoli mu należycie skupić uwagę na zagadnienia ogólnej natury.

Inicjatywa oczywiście iść musi z dołu, ale bezwarunkowo do rządu i sejmowi należy zreformowanie ustawy o stowarzyszeniach i stworzenia dla słabej jak na razie inicjatywy łatwych i możliwie dogodnych warunków.

Cielesne zachwyty nad „królową krów”.

UROCZYSTY BANKIET NA CZEŚĆ MASŁO- I MLEKODAJNEJ „MISS MAJA AKO”.

(f). Dla przeciętnego kmiotka porządna, mleczna i cielna krowa znaczy o wiele więcej, niż najnowsze dzieło Zeromskiego, restauracja katedry wawelskiej, lub zbudowanie potężnej floty powietrznej. Taki zakres pojęć jest w tym wypadku całkiem zrozumiały. Mimo to należy określić jako niesmaczne „curiosum” apoteozowanie krowy i czynienie jej przedmiotem niebawalnych owacji, co zdarzyło się niedawno w pewnej

farmie w ang. Kolumbji (Ameryka północna).

Jakiś tamtejszy farmer wyhodował cudo-krowę, której działalność mleczno-masłana tak go zachwyciła, że wydał bankiet na jej cześć.

W odświeżeniu udekorowanej sali zgromadzili się przedstawiciele władz, profesorzy, urzędnicy, farmerzy, agromi itd. w liczbie przeszło 300 osób. Podczas bankietu jeden z gości wznosił toast:

Na zdrowie „panny” Maja Ako najslawniejszej i najcenniejszej krowy w Kanadzie, która dostarczyła w jednym roku 30.886 litrów mleka i 1681 funtów masła! Proszę obecnych, by wraz ze mną pili na zdrowie tej solenizantki. Wznoszę kulek mleka na zdrowie nieporównanej krowy Maja Ako!

Goście powstali, tracąc się kieliskami, a równocześnie wprowadzono na salę słynną Maja Ako, która głośnym rykiem powitała szanowne zgromadzenie. Krowę przybrano uroczyste girlandami, kwiatami i wstążkami. Farmerzy rozplywali się formalnie z zachwytem nad cudowną Maja Ako. — „Z jej mleka — wołał jakiś entuzjasta — żywi się 43 najzdrowszych dzieciaków, jakich wydała Kanada! Prócz tego mleko jej dostarcza 1700 funtów wspaniałego masła! Cześć jej i hold!

Zachwyty farmerów doszły do takiego stonienia, że byłoby może żywcem pożarli królową krów, gdyby ta głośnym rykiem i muij głośnym machaniem ogona nie dała poznać, że chce iść do obory. — Poczem towarzystwo, urzędnicy, solennie, powaliło się pod stoły, ile że „whisky” stanowiło poza mlekiem główną atrakcję uczy.

OGŁOSZENIA.

Nauka i wychowanie

KURSA MATURYCZNE GIMNAZJALNE.

Jedno i dwuroczne, ilość miejsc ograniczona. Staranny dobór sił nauczycielskich. Wpisy do 5. września. Prof. dr. Józef Gluziński. Szkoła języków obcych, „Ecoie Reforme” — Lwów, Pańska 14. 4813-20

BIURO NIEMCZYŃSKIEJ

nauczycielkę z maturą licealną, seminaryjną, wyższą muzyką, językiem francuskim, kształconą w Paryżu, świadectwa najlepszych domów. Lwów, plac Akademicki 3. 5180-3

NAUCZYCIELKA w średnim wieku, ukończona słuchaczka filologii nowożytnej z doskonałym językiem niem., fran., polskim, z wyższą muzyką (fortepian) poszukuje posady w zamożnym domu izraelskim we Lwowie lub na prowincji. Zgłoszenia do Adm. pod „Bardzo zdolna”. 5113

GIMNAZJUM dla chłopców i dziewcząt (klasa 1-sza). Kursy gimnazjalne dla dorosłych Dr. H. Fleckówny, Łyczkowska 34. przyjmuje wpisy codziennie od 12—1. 5175-2

Małżeństwa

CHCE poznać męczyznie inteligentnego, materialnie niezależnego, najchętniej z akademickim wykształceniem. Mam lat 26, jestem żydówką, posiadam większe mieszkanie i 15 mlił. gotówki. Cel matrymonialny. Zgłoszenia nieanonimowe z podaniem zawodu pod „Ognisko”. 5191

Posady i praca

OSOBA dobrze reprezentująca się poszukiwana do magazynu konfekcji damskiej jako ekspedjentka; znajomość języka francuskiego wymagana. Stanisława Wrońskiego Synowie, plac Marjacki 10. 5151-4

APTEKA Markowicza, Zybkiewicza 1. 50 poszukuje asystenta od zaraz. 5169-2

INTELEKTUALNA paniąka zostanie natychmiast jako praktykantka przyjęta. Placa początkowa. Zgłoszenia codziennie od 6—7 popoł. w biurze B. A. L. Na Błonie 2. (Kopytkowe). 5176-2

RUTYNOWANA korespondentka natychmiast potrzebna. Wiadomość pod „Korespondentka” w Biurze dzienników Scherera, Pasaż Hausmana. 5178-2

RETUSZER portretowy wiedeński, specjalista pragnie zmienić posadę. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków uprasza się kierować pod adresem Antoni Naprawa, Kraków, poste restante. 228-2

BUCHALTER-BILANSISTA zmieni posadę. Zgłoszenia pod „Bilansista” do Administracji. 5183-2

Zgubiono, znaleziono

ZGINAŁ 8-miesięczny pies czysty „Wilczur „Nero” z kagańcem i marką 5144. Ostrzega się przed zatrzymaniem, sprzedażą, względnie kupnem. 5190

Mieszkania, lokale, sklepy

AKADEMIK, Rosjanin z dobrej rodziny poszukuje pokoju z utrzymaniem. Może być wspólny. Wynagrodzenie dobre. Zgłaszać się do 30. b. m. pod: Luck, Zakopiańska 1. 7. M. Kozara 219-4

ZAMIEŃC 2 pokoje z komfortem ul. Listopada na 2 lub 3 pokoje bliżej śródmieścia za dopłatą. Zgłoszenia pod „Dopłata” Biuro dzienników Scherera Pasaż Hausmana. 5142

POSZUKUJE za wysokim odstępnem mieszkania 3 lub więcej pokojowego z komfortem, dziećmi obojętna. Zgłoszenia: Reklama Prasowa, Chorażczyzna 7. „Wrzesień”. 5164

ZA WYPOŻYCZENIE dziesięciu milionów przyjmę sublokatora. Bliższa wiadomość pod „Wspólna bieda” do „Gazety Porannej”. 5189

Kupno, sprzedaż, zamiana

PIANINO Ehrbara przyzwołe, prawie nowe, wspaniałe, sprzedam, Kopernika 26, parter, oficyny, gankiem, ostatnie drzwi. 5197-3

Kozmetyka

WZYWAM Ludwika Domańskiego, Józefa Kulczyckiego i Stanisława Sawickiego do załatwienia sprawy do dni 3. W razie przeciwnym podam treść w dziennikach. Maurycy Winogrodzki. 5186

KAPELUSZE wszelkiego rodzaju przeobrażają modnie tanio Topolnicka, Kopernika 1. 4842-5

BIELIZNE męska, damska, pościelowa przyjmuje do szycia Szwajnia, Teatryńska 1A. 4927-10

KASY OGNIOTRWAŁE pancerne poleca fabryka kas ogniowych, Lwów. Na Błonie 22. 5039-2

WALON DAMSKI. Czesanie, mycie głowy, manicure oraz roboty perukarskie uskutecznia dokładnie i higienicznie rutynowana siła. Aniela Popek, ul. Pańska 21, parter. 5131-6

BIURO NIEMCZYŃSKIEJ, Lwów, plac Akademicki 3, umieszcza kwalifikowane siły nauczycielskie, Francuską muzyka, bony, freblanki, Niemki, oficjalistów, urzędników gospodarczych, służbę wszystkich zawodów. 5156-10

NHALACJE solankowe w Delatynie otwarte do końca września. Zarząd. 5159-3

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację wraz z dokumentami oraz książeczkę poborową na nazwisko Osiat Schuster. Stryj. 5179-2

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty, legitymację uniwersytecką i książkę wojskową na nazwisko Jakób Samuel Wagner. 5154-3

UNIEWAŻNIAM skradzioną książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Lwów na nazwisko plutonowy Augustyn Gazycki. 5154

PRZYJMUJE wszelką bieliznę do szycia, wykańczam szybko i starannie, wezmę i ze sklepów. Ochronek 9a, II. p., oficyny. 5192-2

MLYN wodny, stacja w miejscu, niedaleko Lwowa, do wydzierżawienia. — Wiadomość: Dębicki, ul. Listopada 87 między 2,30—4 i 7—8 wiecz. 5196-3

DO MLOCARŃ najtańsza siła popędowa to ropne motory przewożne „Perkun” od 6 do 30 HP. Oferty, świadectwa, dogodne spłaty oraz pasy, cement, maszyny młyńskie poleca „Pilot”, Lwów, Batorego 4. 4941-20

STAMPIEJE I TABLICE

5754-24 wykonuje najtaniej
Lwów,
Sykstuksa 17. **J. GOLGEIER.**

Cement portlandzki pierwszorzędnej jakości tylko wagonowo, dostawa państwowa — „PILOT”, Lwów BATOREGO 4. 4756-11

WALCE młyńskie Plusiater
600X350
czterodziałowy sprzedaje ze składu okazjonalnie

„TOPAS” Lwów, Mickiewicza 22 5112

CEGLY

najlepszej jakości poleca 137

cegielnia Sygniówka
Biuro DRESNER i Ska
Lwów Krasińskich 7. — Nr. tel. 914.

ŁOPATY STALOWE

32 tyś. i wielk. do 50 ton tygodniowo
PODKOWY: han low i wojskowe
do 15 000 sztuk dziennie

OKUCIA BUDOWLANE
wyrabia masowo 110
„KRES” S.A. Biela (Małopolska).

Czytajcie

„Szczutka”

Dr. OLGA GARFEIN 5127
ordynuje w chorobach dzieci.
Zielona 17. II. od godz. 3—5 popoł.
Lampa kwarcowa. **Szczepienie.**

LEKARZ-DENTYSTA
Dr. ZYGMUNT KOELLNER
Przyjmuje ul. Fredry 7. 463

Dr. Maksymilian Roller
lekarz chorób dzieci. Szczepienie od godz.
2—4 Kleparowska 4. 4-93-0

Specjalista chorób wener i skórnych
Dr. J. MUND b. sek. szp. w. i. lwow.
ord. od 8-10, 12-1, 3-6.
W niedz. od 9-1. Asnyka I (róg Pańskiej). 4935

Specjalista chorób skórno-wenerycznych.
Dr. Ignacy Löwenhekk
ord. Trybunalska 4 (obok Ryaku) 12—1 i 3—6. 4936

Specjalista chorób skórnych i wener.
Dr. REICHENSTEIN-NADŁOWA
powróciła i ordynuje od 8—9 i 2—4 popoł.
dlać Hallki 7 (nad kawiarnią Centralną). 5163

IWONICZ 5140

PIERWSZORZĘDNY ZOFIOWKA
PENSJONAT

Już na wolnej piętno, słoneczne pokoje

KRAJOWE WARSZTATY POWROZ- NICZE

w Czerwonogrodzie, pow. Zaleszczyki
dostarczają wszelkie wyroby powroznicze, jak: postronki, liny gospodarskie i przemysłowe, uprząże, pasy transmisyjne, gurtki tapicerskie, a szczególnie hamaki, siatki i sieć do ryb.

Wykonuje się także wszystkie inne wyroby powroznicze na specjalne zamówienie i wedle wzorów fachowo i szybko.

Wyroby pierwszorzędne z najlepszego materiału.

Ceny konkurencyjne.
Korespondencje i zamówienia przyjmuje Dyrekcja Dóbr w Czerwonogrodzie, poczta Tluste. 4989-2

„OIKOS”

GDAŃSKA FABRYKA MEBLI I WYROBÓW DRZEWNYCH S. A.
w Gdańsku (Wrzeszcz, ul. Główna 1. 70, tel. 516 i 193.)

sprzedaż z wolnej ręki loco Gdańsk
KOMPLET specjalnych maszyn do masowego wyrobu kół do wozów. 23-3

PRZETARG.

Celem oddania w przedsiębiorstwo robót budowlanych przy remoncie budynków Nr. I., III., VI., VII. i VIII. w miejskich koszarach piechoty w Czortkowie, rozpisuje się przetarg ofertowy z terminem do dnia 31. sierpnia b. r., godziny 12-tej, w którym to dniu nastąpi komisyjne otwarcie ofert w obecności oferentów.

Oferty, należycie ostateczowane, olakowane i opatrzone napisem: „Oferty na remont 5 budynków w miejskich koszarach piechoty w Czortkowie”, należy wnieść do Kierownictwa Rejonu Inż. i Sap. Tarnopol (budynek Pułkownika I. piętro).

Tam też można otrzymać formularze ofertowe za zwrotem kosztów nakładu, jakoteż przejrzeć plany, warunki ogólne oraz zasięgnąć bliższych ustnych informacji.

Wadium wysokości 1% od sumy oferowanej w gotówce lub w bonach skarbowych należy złożyć w kasie Kierownictwa Rejonu Inż. i Sap. Tarnopol, zaś poświadczenie złożenia dołączyć do oferty.

Zaliczki będą wydane na zakup materiałów w pełnej wysokości oferowanej za materiały kwoty.

Rewizję cen za robociznę przewiduje się co miesiąc z tem, że pierwsza rewizja może nastąpić dopiero po upływie 1 miesiąca od dnia rozpoczęcia robót.

Termin ukończenia robót do dnia 30. listopada b. r.

231

KIER. REJ. INŻ. I SAP. TARNOPOL.

ROZKŁAD JAZDY.

obowiązujący od 1 czerwca.

Objaśnienia znaków:

P. — Pociąg pospieszny.
*) — Kursuje od I/VI—30/IX i od I/V—31/V w niedzielę i rzym. kat. święta.
(*) — Kursuje od I/VI—31/VIII w niedzielę i rzym. kat. święta.

ZE LWOWA odchodzą

Piotrowice 3.35, 17.30, 19.40 21.00
Warszawa 9.35, 20.05 P., (przez Rozwadow).
Warszawa 13.30, 23.10 (przez Belzec)
Poznań 15.00 P.
Katowice 10.25 P.
Żywiec 8.20, 23.55.
Rawa Ruska 21.15.
Sniatyn 7.55, 9.45 P., 19.55 P., 23.00
Kołomyja 14.25, 17.25.
Chodorów 11.50.
Podwołoczyska 10.40 P., 23.20.
Tarnopol 6.06, 17.30,
Równe 13.45, 22.40.
Radziwiłłów 19.35.
Grajewo 9.15 (przez Sapieżankę).
Kowel 19.20 (przez Sapieżankę).
Ławoczne 7.25, 16.55.
Borysław 9.50 P., 19.30, 23.25.
Sianki 13.50.
Sambor 7.10, 23.05.
Chełm-Dęblin 8.55.
Stojanów 7.40, 18.35.
Podhajce 6.55, 16.20.
Jaworów 8.30, 17.15.

POCIĄGI PODMIEJSKIE

odchodzą

Gródek Jagielloński 13.40, 15.20.
Mszana 6.05.
Szczercz 13.35*)
Kozarno 14.30*).
Janów 14.00**).
Brzuchowice 10.10*), 14.30, 16.00,
17.35*), 19.00, 20.21**).

dziele i święta rzym. kat.

t) — Kursuje od I/VI—30/IX w niedzielę i święta rzym. katol.
tt) — Kursuje od I/VI—30/IX i od I/V—31/V codziennie
s) — Na razie nie kursuje.

DO LWOWA przychodzą

Piotrowice 5.30, 6.30, 8.10 P., 16.45, 20.25.
Warszawa 8.35 P., 22.05 P., przez Rozwadow).
Warszawa 5.50, 16.55 (przez Belzec)
Poznań 13.30 P.
Katowice 19.10 P.
Żywiec 9.45, 16.45.
Rawa Ruska 7.30.
Sniatyn 5.55, 9.10 P., 17.00, 18.50 P.
Kołomyja 12.20, 22.10.
Chodorów 7.20.
Podwołoczyska 6.20, 13.45 P.
Tarnopol 12.15, 20.50.
Równe 6.50, 15.45.
Radziwiłłów 9.10.
Grajewo 22.10 (przez Sapieżankę).
Kowel 10.30 (przez Sapieżankę).
Ławoczne 6.50, 22.05.
Borysław 10.05, 15.35, 18.20 P.
Sianki 10.45, 19.10.
Sambor 7.35.
Dęblin-Chełm 20.40.
Stojanów 9.25, 19.15.
Podhajce 8.45, 21.55.
Jaworów 8.05, 20.20.

POCIĄGI PODMIEJSKIE

przychodzą

Kozarno 7.00s), 21.05**).
Janów 22.20**).
Brzuchowice 11.15*), 15.30, 17.14,
18.30*), 19.55, 21.30**).
Mszana 7.30.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. — Prenumerata miesięczna 80.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 90.000 Mk. — Za granicą 100.000 Mk. — Redakcja: Lwów, ul. Senatorska 6. — Administracja ul. Sokoła 4. — Telefon Redakcji w dzień Nr. 15, a w nocy począwszy od godz. 8 wieczorem Nr. 230. — Telefon Administracji 291.

Z drukarni Polskiej pod zarz. Z. Kielbusiewicz, we Lwowie

Odpow. redaktor: MARJAN MACHAŁSKI.